

sen aihetta. Tosin me saamme olla sangen suuressa kiitollisuuden velassa noille "reiturille jänne pojille" siitä, että he ovat kustantaneet ja ulosantaneet naisten lehteä, vaikka Toveri on koko elinaikansa toiminut ahtaimmassa oloissa kuin kumpikaan toisista päivälehdistämme. Mutta "kissa kiitellen elävi..." sanotaan jossain sanalaskussa, niinpä tässäkin. Jos me tunnustaisimme vaikka kuinka suurta kiitollisuutta, niin lehtemme kustantavan yhtiön rahasiat ei siitä petraantuisi.

Tuon edelläolevan palan lainaamisella oli tarkoitukseni paljastaa toverittaren tietoon eräs suuri salaisuus, joka on minua jurminyt jo vuosikautia ja kun se on sydämelläni, niin en voi saada rauhaa enenkuin olen sen saattanut teidän kaikkien tietoon.

Katsokaas, tämä meidän Toveritar, jota me hartaasti jokainen odotamme vierailulle kerran viikossa, on nykyisin enin levinnyt ja enin luettu suomalainen lehti koko maailmassa, nimittäin sen jälkeen kun lahtarit ovat Suomessa lakkauttaneet sosialistiset sanomalehdet. Me voimme hienon ylpeillä tästä.

Onko tämä nyt mikään salaisuus? Kysyäkse ehkä joku teistä.

Eihän toki, senhän jo tietävät kaikki, että Toveritarta lukevat nekin jotka eivät sitä itse tilaa. Eihän jos käyttäisi veli "Tossun" sanontatapaa niin Toverittarella on enemmän "varkainlukijoita".

Niin, se salaisuus on sitä lajia asioita, että sen von kertoa tälle alnoastaan ehdolla, että pidätte omia tietojanne, että miesväki ei siitä saisi virnistelemisen aihetta. Ehkä teistä usea on tullut sitä samaa ajatteleeksi, mutta ei ole rohjennut melle toisille siitä ennen mitään hiiskua. Me voimme sen kyllä korjata kaikessa hiljaisuudessa, herättämättä sillä suurempaa hälinää. Minua se vaan on jurnuttanut niin, että oikein kantapäitäni kutittaa. Minä arvelen, että moni tytär heilahtaa kun saa asian selväksi, sillä naisten ominaisuuksiin ei kuulu — eipä ainakaan tunnusteta — että sillä tavalla tässä toisten hielillä ja valvannöillä pärjällään.

Luettuamme vielä kerran tuon laulun Toverista, huomaatte, että siinä ei sanallakaan mainita naisista, ikäänkuin naisia ei olisi olemassakaan ja seppä se sitten sapettaa. Lännen pojat kai ajattelevat, että naisten kymppitöns ei kulkisi yhtä täydestä kuin heidän omansa. Mokatinkin Antamin jälkeiset.

Yhden ilon me kumminkin voimme heiltä estää. Kun he nyt parhaillaan toosaavat kustannusliikkeemme osakkeiden myynnissä, niin ei, kissa veteen, anneta niille sitä iloa, että he jälkeempään saisivat tilaisuuden kerskailla, että me miehet sitä naisten lehteä on ylläpidetty, ilman että naiset olisivat itse tikkaa ristiin pistäneet. Näin meidän kesken saanen, emme ole tosin mitään siinä suhteessa vielä tehneet, mutta asia on vielä autettavissa kun käymme koko naisellisella voimallamme toisteolla asiaan käsiksi.

He parhaillaan järjestävät koko

"läntistä rintamaa", mutta me voimme ja kykenemme järjestämään kauttialtaan koko "rintaman". Kaikkina aikoina on todettu se selkeä, että silloin kun Eevan jälkeiset johonkin käyvät käiksi, niin Aatamin jälkeisillä on hieli seurattessa mukana. Me emme tosin ole aivan niin varustetut rauhallisesti, mutta meitä on useampi kymmentuhat ja olenpa vakuutettu, että me saamme kympejä yhtä lukuisasti kasaan kun käymme asiaan kaikella naisellisella innostuksella.

Ehdotuksena on yksinkertaisesti se, että me naiset myös osaltamme sijotamme kymppiä, ja joka on tilaisuudessa sijottaa useamman. Pääasia on että käymme asiaan käsiksi heti, otamme sen puheenalaisiksi ompeluseuroissa, osastoissa ja missä ikinä meitä kaksi, tai kolme kokoon-tuu. Valikka alamme asiaan viikkoa myöhemmin, niin viikon parin jälkeen me voimme tehdä jo vertailulaskuja kumpi puoli voittaa. Kun käymme asiaan pontevasti ja heti käsiksi, niin olenpa vakuutettu, että tässäkin asiassa Eevan sisaret pitävät puoleensa.

Kiirehtivällä tervehdylsellä,
Eevastiina.

Kirjeitä.

ASTORIA, ORE.

Astorian s. a. osaston ompeluseuran viime ohjelmakokouksen ohjelmansuorittajista olivat päänumeroin esittäjät syystä tai toisesta jääneet pois, joten ohjelma oli hyvin yksipuolinen. Ei ollut kuin kertomus Mrs. Rinnalta, satu Mrs. Karhunsaa-relta, laulua Mrs. Niemelältä ja nyrkki-lehti, joka sai kaikkien yhteyden tunnustuksen kunnollisuudesta. Muun ohjelman vähyysden takia sukeusi kysymys alvan kuin itsestään, miten saataisi ohjelmakokoukset paremmin tarkotustaan vastaviksi, ja niinpä päätettiin, että muutetaan ne osaston keskusteluseuran nimelle, eikä ompeluseuran. Kappa ajateltiin, ettei me naiset voi saada kumminkaan niistä kunnollisia ja miehet kai ovat vielä siksi iterakaita etteivät voi tulla avustamaan niitä jos ne pidetään ompeluseuran nimellä. Tunnustaa täytyy, että meissä naisissa on vielä hyvin paljon väliinpitämättömyyttä. Kun tulee kysymyksen oman itsemme kehittämisen, niin sanoisinko, että meitä puuttuu toimeenpanovoimaa millekään itsenäiselle toiminnalle ilman miesten johtavan käden ohjausta, johon kai olemme aikoen kuluessa tottuneet — vaan senhän on tässä kai sivuasia. Pääasia on saada tällaiset keskustelu- ja ohjelmalliset sellaisiksi, joiden avulla voitaisiin paremmin tehdä kehitys- ja agitaatiotyötä, sillä jos koskaan niin nyt Astoriassa pitäisi tehdä sosialistista valistusta ja herätystyötä ja tällaisten tilaisuuksien avulla voimme kehittää itseämme.

Toivottavasti sitä nyt voimme kun miehet taas ottivat asian johtonsa alle. Otetaan me naiset taas sitten kun miehet väsyvät — kuten joskus ennen on käynyt.

Seuraava keskustelukokous on 28 p:nä tätä kuuta.

Valittiin siihen ohjelman suorittajat. Keskustelukysymyksen alustaa Toverin liikkeenhoitaja J. Partanen. Runo, E. Toivoselta; ilmapöytäkirjan lukee A. Mäki. Yritys lehden toimittavat Matti Niemelä, P. Hyrkäs ja K. Bellman.

Että ei ruumiillistakaan puolta unhotettu, sen todistaa päätös joka tehtiin, että valittiin komitea joka huolehtii kahvin keitosta. Toivottavasti yleisö saapuu näihin kokouksiin sataluokuisina, sillä voim vakuutaa, että siellä voi viettää iltaansa paljon hauskemmin ja itselleen ja koko työväenluokalle hyödyllisemmin kuin äshkötäräyksissä.

Katri Niemelä.

NASHWAUK, MINN.

Onpa kumma kun ei täältä ollut kirjettä Toverittareissa, vaikka jo syksyllä valittiin kirjeenvaihtaja. Onko kynä niin ruostunut, ettei voi kirjoittaa? Asioista ei ainakaan olisi puuttanut.

Osaston toiminta on ollut vilkasta koko talven. Näytelmäseura on näytellyt useampia kappaleita, joista viimeinen oli "Vahdokas". Saamme olla kiitollisia niille, jotka kuluttavat monet iltaansa kappaleharjoituksissa sillä aikaa kun me toiset olemme kuinka itse haluamme. Täälläkin on paljon niitä, jotka eivät ota osaa mihinkään toimintaan. Syynä tietyksi on toisilla kykenemättömyys, toisilla laiskuus. Valikka ei ole aina kappaleitakaan, niin eivät haalin ovet silti ole sunnuntaina kiinni olleet. On pidetty ohjelma-iltamia y. m.

Osuuskaupan iltamia on myös kirj pidi kerran kuukaudessa. Ne ovat olleetkin arvokkaita illoja. Enemmän vain saisi yleisöä käydä niissä. Niissä on aina suoritettu ohjelmaa ja keskusteltu osuuskauppaa koskevista ja osuustoiminta-kysymyksistä, niin, että usein on aika kulunut puolelle öin. Tämä meidän toisella vuodelle oleva osuuskauppa näyttää olevan hyvässä vauhdissa eteenpäin menossa. Siinä tehdään liikettä neljän, viidentuhannen dollarin vaiheille kuukaudessa. Ei taida kaupamme olla oikein mieluinen entisille yksityiskauppiaille, mutta meille työläisille sen pitäisi olla mieluinen, sillä saadaanhan kerrankin pistää voitot omiin taskuihin. Olemmehan niitä aikamme jo toistenkin taskuihin koonneet.

Naisten toiminnasta ei ole paljon kirjoittamista, sillä täällä olemme siinä suhteessa vasta herätty talviunesta. Myyjäisiä hommataa parhaillaan.

Toiste lisää, jos ei kynäni ruostu eikä paremmat kirjottajat astu ruostamölle. Toveruudella

Yksi joukosta.

FORT BRAGG, CAL.

Oleet ja menneet ovat jo ne suuret kesän ensimmäiset juhlat tai ne suuret vappujuhlat. Ne onnistuivatkin hyvin. Vappujuhlan illalla t.k. 5 p. oli ompeluseuran toimesta haalliltilama. Yleisöä olikin talo täynnä ja hilpeä mieliala vallitsi kaiken iltaa sinne saapuneissa tovereissa.

Kilvalla huudettiin banana ja kukkia. Muun hauskan lisäksi näyteltiin kappale "Pahassa pulassa." Puhdas tulo iltamasta oli \$43.05.

Ompeluseuran kokouksessa t.k. 8 p. valittiin viisi-henkinen komitea valmistamaan iltamia, jotka pannaan toimeen kesäkuun alussa. Voitte jo arvata, ettei sieltä huvi tule puuttumaan, sillä ompeluseuran naisten iltamat eivät ole koskaan olleet mitään narripaloja. Samassa kokouksessa päätettiin valmistaa myyjäiset pidettäväksi heinäkuun 4:n päivän aikaan. Huomautta niitä, joilla on käsitöitä, että he toisivat ne ensi kuun ajalla ompeluseuran kokoukselle tai Vendia Salon asunnolle. Alkää vain kukaan unhottaa ompeluseuran käsitöitä jättää valmistamatta, sillä niitä tarvitaan myyjäisissä.

Toveruudella.

S. K.

DARRINTON, WASH.

Minun täytyy selittää tässä Toverittaren palstoilla yhtä sekavaa juttua.

Me asuimme vielä viime talvena McMarin perukalla erään suomalaisen perheen naapurina, josta kuoli mies vielä meidän siellä asuessa. Suremaan jäi valmo ja lapset. Leskelle koottiin avustusta ensi hätään, joka oli mitä jaloin teko. Minun mieheni lupasi myös koota työpaikallaan, Donaher Lbr Co. Camp 1 heti kun huomaa sopivan tilaisuuden.

Meille tuli äkkimäinen muutto tänne Darringtoniin, vaan silti se ei olisi estänyt ajetta panna täytäntöön keräys, jos meillä olisi ollut muuten sopiva tilaisuus, vaan tällä työmaalla on ollut näinä kuukausina keräystä ja vapaaehtoisia lahjojuk-sia vangittujen i. w. w-läisten hyväksi. Jos silloin olisi pantu lista liikkeelle, olisi tulos ollut utukka ja niin jäämme vielä odottamaan sopivampaa aikaa, siinä tilvoissa että ädille olisi saatu isompi summa käytettäväksi orpojen hyväksi. Nyt on siellä entisellä perukalla pantu liikkeelle oikein ruma juttu, nim, että John Saari on kerännyt rahaa, vaan ei ole lähettänyt sitä sinne jonne se kuuluu. Tosiaankin, eikä ole saastainen juttu henkilöstä joka ei ole koskaan ajatuksiansakaan päästänyt niin liikaista tekoa? Nyt tässä toukokuussa oli aikomus täyttää lupaus ja alkaa keräämään, vaan tuli kirje työpaikan konttoriin kirjanpitiäjälle, jossa yhä edelleen opailtiin Saaren rehellisyyttä, vaikka muutama viikko sitten, kun leski itse sitä tiedusteli sai kuulla että keräys toimitetaan jos voi odottaa vähän. Kuten näkyy ei ole uskottu rehellisen miehen sanoja.

Kirjoitin tämän siksi että tulee jokainen tietämään mitä on palikka sille, joka tarkoittaa hyvää kaikille. Tästä eteenpäin saa olla Good Bye. Kirjoitti Saaren muori.
Box 115 Darrington, Wash.

PALISADE, MINN.

S. S. osaston toimesta vietettiin vappua ja Karl Marxin satavuotisjuhlaa t.k. 5 p:nä, joka onnistui kokailla hyvin. Esitettiin kaksi näytös. Kappaleita: "Kaivostyömies" ja "Listan numero yksitoista." Viimeksi mai-

joudumme tahtomattammekin vakavalle mielelle, ajatelleemme murehtijan ikävää kohtaloa, säälimme ja yleensä joudumme ajattelemaan usein ilankin vakavia asioita. Jos kaikki sotalesket ja orvot ja sotamorsiamet kantaisivat suruharsoja ja mustaa pukua vuosikauden, kuten entisen hyvänä pidetty tapa ennen vaati, niin se laimentaisi loppumme tässä suuressa maailman kampaalissa. — Näin juttelee rouva, valmistellen tämän maan naisia menettämään "viisaasti." Ehkäpä pian olistimmekin surupukuinen kansa, jos ei meitä ajolissa neuvotaisi välttämään suruharsojen käyttöä ja ehkäpä niiden näkeminen aiheuttaisi että alkaisimme ajattelemaan ilian paljon ja ilian vakavasti.

"Seksuuna kängiin" utetaan naisia.

Useissa paikoina Finnellä ja muuallakin on naisia radankorjaustöissä. Hiljattain on Castle Rockissa, Wash., otettu miesten tilalle naisia "seksuuna"-töihin, että miehet pääsevät sotaväkeen ja muihin "tärkeimpiin" tehtäviin. — Siis aikaa olemaan jokapäiväinen ilmiö, että nähdään naiset lapiot, kirveet ja kuokat käsissä siellä missä ennen nähtiin miehiä. Naisten työ kuuluu muuten tyydyttävän työnantajan laatuunsa ja määräänsä nähden.

Chicagoon teurastamoissa työskentelevät naisetkin järjestyvät.

Samaan aikaan kun yleinen teurastamotyöläisten järjestymisen sai

uutta intoa, tai jolloin he oikein todella alkoivat perustamaan unionia, lähetti Amerikan naisten ammattiliitto järjestäjänsä Chicagoon järjestämään naisia. Hitaalta, melkein toivottomalta näytti heidän järjestöön saanti alussa, vaan vähän kerrallaan he ovat alkaneet saapua kokouksiin ja yhtyä unioniin. Puolalaiset naiset ovat jo niin innostuneet järjestymispuuhiin, että heidän unionissa kuuluu jo yli puolituhatta tuhatta naista. Neekerinuisilla on myöskin oma unioni ja kuuluvat he siihen lukuisasti. Amerikalaiset naiset ovat osottautuneet kaikista hitaimmiksi yhtymään unioniin, vaikka heidän olosuhteensa ja palkkansa teurastamoissa eivät ole sen paremmat kuin puolalaisten tai neekerinaisten.

Ulkomaalaisten naisäänestäjien amerikalaisuttaminen

on nykyään yksi päivän tärkeimpiä kysymyksiä New Yorkin naisten äänioikeuspuolueen ohjelmassa. Puolueen toimesta toimii erikoinen amerikalaisuttamiskomitea, joka panee toimeen kokouksia, sellittä tämän maan lakeja, valtiomuotoa y. m., joita äänestäjien tulisi tietää. New Yorkin valtiossa on 225,000 naista, jotka ovat saaneet kansalaisoikeudet samalla kun heidän miehensä ovat tulleet kansalaisiksi. Nämä uudet kansalaiset on saatava äänestämään oikein ja viisaasti ja siksi heitä täytyy amerikalaisuttaa. Ehkä tuossa hommassa on jotakin jota me työläiset voimme käyttää hyväksemme, vaan

pohjalla siinä on tietyksi vanhojen puolueiden etukysymys. Viimeisissä New Yorkin vaaleissa, joissa naiset jo äänestivät, nähtiin, että työläisnaisten osanotto vaaleihin ja äänestykseen oli odottamattoman suuri. Se on antanut aihetta pelkoon vanhojen puolueiden herroille ja rouville, että jos suuri työläisnaisten äänestäjäjoukko pääsee käyttämään äänestyspuhua vanhoja puolueita vastaan, niin ottaapa heidät oikeillepä. Monista seikoista päättiän on tuo samanainen naisten äänioikeus puolue vanhojen puolueiden nöyrä ja kuuliaisen pifka, joka on antanut kalkeinlaisen hyvältä näyttävän touhun varjossa kalastelemaan työläisnaisten ääniä kapitalistipuolueille.

Raamatun selitys ja uskonnon opetus

kouluissa on lakivastaista, sellittä Washingtonin valtion yliopkeuden tuomari. Eräässä Snohomish kauntin kouluissa on vaadittu kahdelle oppilaalle raamatun selitystä koulussa, josta on kehittynyt sellainen juttu, että yliopkeuden on täytynyt ratkaista se. Juttu on ensimmäinen laatuaan ja siis siitä tehty päätös tulee laiksi ja niin ollen minkäänlaista raamatun selitystä tai uskonnon opetusta ei Wash. valtion kouluissa saa harjoittaa. — Sieltäpä tuollaisia koettuja tulla muuallakin esille, että laita pantaisiin kouluissa enemmän käytäntöön. Monta kertaa on koulujen ohjelmat esim. lasten koulu-iltamissa sellaista, että elpää tiedä onko jossain

kirjon iltamassa tai pelastusarmeijan kokouksessa. Onpa ollut monta tapusta, että pidetään rukoukset ennen kuin aletaan varsinaisen koulutyö. Uskonollisten mieltäpiden ja ajatustapojen kasvatusta kouluissa on niin yleinen, että sitä ei voi hyväksyä kukaan, joka on vähänkään järkevällä kannalla kasvatuksessa ja toivoo nuorisolle sen vapauden, että se saa harkintakykyiseksi tultuaan itse määrätellä uskonolliset vakuumuksensa. — Se vanhoillismielinen henki kouluissa johtuu niistä johtavista kouluhallinnoista ja opettajista. Opettajat tekevät kuten määrätään ja määräykset ovat yleensä sellaisia, että, jos voitaisiin, niin vieläkin enemmän rikottaisiin lakia uskonnon vapautteen nähden kouluissa.

Saksalaiset tuhonneet punakaartilaiten naispataljoonan.

Chicago Daily Newsin erikoiskirjeenvaihtaja Bassett Digby sähköttää lehdelleen seuraavan kaapelisanoman:

Tukholma, toukok. 8 p. — Saksalaiset tuhosivat punakaartilaiten naispataljoonan Kosken asemalla, etelä-Suomessa. Vain kaksi naista pääsi pakoon. — Raivaaja.

Pahin sikionsurmaaja on se, joka koettaa muodostaa lapsen luonnetta.